

Poul Nørgaard Jensen er formand for forlaget Akka, som udgiver den nye bog om mennesker på Hammel-kanten og leder af lokalhistorisk arkiv. Her sidder han med prøvetryk af den nye bog, som indeholder bidrag fra en række mennesker med tilknytning til arkivet og forlaget samt journalist Hanne Bliksted, der også har været redaktør på bogen.

Hammels historie vrimler med originaler og kendisser

Lokalarkivet står bag ny bog, som er et overflødhorn af gode historier om de mennesker, som gennem tiden har sat sit præg på Hammel-kanten - fra Chris Anker og Jens Martin Knudsen til Søren Sko og Bette Johannes

AF KENNETH LYNGHØJ
kl@midtjyllandsavis.dk

HAMMEL Hvis du har boet i Hammel i mange år, har du måske hørt om biograf-arkitekten Holger Pind fra Røgen, den frie fugl Bette Johannes, som bogstaveligt talt hængte ud på Ortveds Hotel og pladeselskabsdirektøren Jens Ove Friis eller JOF, som han hedder i daglig tale, der startede sin 40 år lange karriere i musikbranchen som discjockey i Hammel.

Det er blot et par eksempler på det overflødhorn af interessante mennesker, som er portrætteret i en ny

bog »Mennesker fra Hammel-kanten 1«, som forlaget Akka og folk med tilknytning til Hammel Lokalarkiv står bag. De har fået hjælp af journalist Hanne Blikfeldt til at researche og skrive mange af fortællingerne. Hun er også redaktør på udgivelsen, men stort set alle i forlagets bestyrelse og andre har bidraget.

De har arbejdet på bogen siden lige før sommerferien.

- Der ligger en meget stor fælles indsats fra de mennesker, som har bidraget, bag portrætterne, fortæller formand for Akka og leder af lokalarkivet i Hammel, Poul Nørgaard Jensen..

Fokus på mennesker

Bogen er en nyskabelse fra forlaget, som siden 1987 har stået for at udgive bøger og film om Hammels historie.

Denne gang ville de gerne sætte fokus på de mennesker, som har været med til at skabe byen, fortæller Poul Nørgaard Jensen.

- I den her tid, hvor vi synker længere og længere ind i en storkommune, synes jeg også, det er min opgave, som leder af den her institution, at være med til at fastholde en fælles identitet for en egn, som har haft sin storhedstid som handelscentrum. Mange skal vide, at der er gjort en stor indsats for, at vi i dag for eksempel har kommunens største idrætscenter og store

arbejdspladser som Hammel Neurocenter og Vestas, siger han.

Bogen indeholder skrevne portrætter og fotos af i alt 48 nuværende og tidligere Hammelborgere - både nulevende og afdøde.

Op ideen har været at fortælle om både høj og lav, kendisser og originaler, dem, der stod i spidsen og dem, der har været med til at skabe livet i Hammel fra en mere tilbagetrukket position.

- Det skulle ikke kun være dem, der altid har stået helt i front. Der står også altid en masse på sidelinjen, som har ydet en masse. Det er en god blanding af kendte og menigmand, forklarer Poul Nørgaard Jensen.

Også plads til originalerne

Blandt de store navne, som har fået plads i bogen, er selvfølgelig landskendte folk, som cykelrytteren Chris Anker, popmusikeren Søren Sko og fysikeren Jens Martin Knudsen.

Men også mange lokalt kendte navne som sparekasse-direktøren gennem mange år, Hans Pedersen og Vagn Nielsen, som skabte De Grønne Busser i Skjød, Edith Jørgensen, som startede Suppeholdet og Søren Nielsen - Hammels første bibliotekar - er med - blot for at nævne en håndfuld.

Et særligt kapitel med eget forord omhandler Hammels originaler, som

på deres helt egen vis har været med til at forme byen.

Mange at vælge imellem

Det har ikke været svært at finde at finde mennesker, som fortjente at blive portrætteret i bogen, fortæller Poul Nørgaard Jensen.

- Vi startede med en brainstorm og nogle har nærmest givet sig selv. Men der dukkede hele tiden nye op, og det har været sværere at vælge nogle fra. Men vi har været meget enige om udvælgelsen, fortæller Poul Nørgaard Jensen, som er bevidst om faren ved at fremhæve nogen.

- Der er en oplagt risiko for, at nogle synes, vi skulle have haft nogle andre navne med.

Skarpe læsere vil dog have bemærket det lille 1-tal i bogens titel, som mere end antyder, at der på et tidspunkt kommer en to'er.

Så chancen er der altså stadig, og forlaget er klar til at lytte til Hammelborgernes forslag. Når bogen udkommer vil de opfordre læserne til at komme med forslag og begrundelser for, hvem der skal med i to'eren.

Den nye bog får et oplag på 400 eksemplarer, og 30. november er der udgivelses-reception i Hammel Boghandel, som i øvrigt er det eneste sted bogen bliver solgt.

: glimt fra bogen

Arkitekten fra Røgen tegnede 100 biografer

HAMEL Arkitekt Holger Pind fra Røgen nåede inden sin død i 1988 at tegne omkring 100 biografer.

Han voksede op på Oustrup Østergaard i Røgen, men flyttede som voksen til Sjælland.

Han gik meget op i biografens indretning og at gæster skulle føle sig godt tilpas.

Mange af dem er i dag enten bygget om eller revet ned, men Fotorama i Hammel, som var Pinds biograf nummer 50, eksisterer fortsat, og er et godt eksempel på hans stil. Den stod færdig i 1952.

Han tegnede også Røgen Forsamlingshus til barndomsbyen - i øvrigt uden honorar. Det stor færdigt i 1960.

I 1952 modtog han den amerikanske filmindustris pris.

Bette Johannes - en fri fugl fra Hammel

HAMEL Frem til 1990 kunne man jævnligt se en lille mand i Hammels bybillede - på en sort damecykel, i sorte gummistøvler, der nåede knæskallerne og ikke en tand i munden.

Det var Johannes Nielsen eller »Bette Johannes«, som han blev kaldt.

Han kom på landet som 14-årig og arbejdede livet igennem på gårdene omkring Frijsenborg.

Han var hele livet en »fri fugl«, som kunne finde på at tage på eventyr - for eksempel på cykel til Odense.

På sine cykelture i skoven kunne han finde på at jage fasaner til aftensmaden.

Han flyttede til Hammel i 1973 og blev hurtigt kendt i gadebilledet - og ikke mindst på Ortveds Hotel, som var hans andet hjem. Her hang han ud med de andre stamkunder, og det fortælles, at når stemningen steg kunne en eller anden stærk mand finde på at hænge Bette Johannes, som ikke målte mere end 150 centimeter, til tørre på knagerækken.

Lars Kjærulf Møller - skabte byens første kulturhus

HAMEL Længe før der var noget, der hed Inside tog Lars Kjærulf Møller sammen med møblehandler Karl Erik Bach initiativ til Hammels første kulturhus i 1984.

Lars Kjærulf Møller var formand for Hammel Kunstforening, som havde fået fat i seks kæmpelito-grafier fra Statens Kunstfond.

Mens de var ved at hænge dem op på hjørnet af Østergade og Torvet, foreslog Bach, at de skulle lave et kulturhus i den gamle biograf, hvor han tidligere havde haft møbelhandel.

Der blev stiftet en forening og arbejdet hårdt og ved åbningen kom en anonym giver med 50.000 kroner.

I 1986 arrangerede Lars Kjærulf Møller en udstilling med Bornholmer-kunstmaleren Helge Ernst. Ernst opfordrede med succes Bornholms Museum til at ansætte den unge Lars Kjærulf, som var kunsthistoriker af uddannelse.

Da det helt nye Bornholms Kunstmuseum åbnede i 1993 var det med Lars Kjærulf Møller som direktør, og det er han fortsat den dag i dag.

